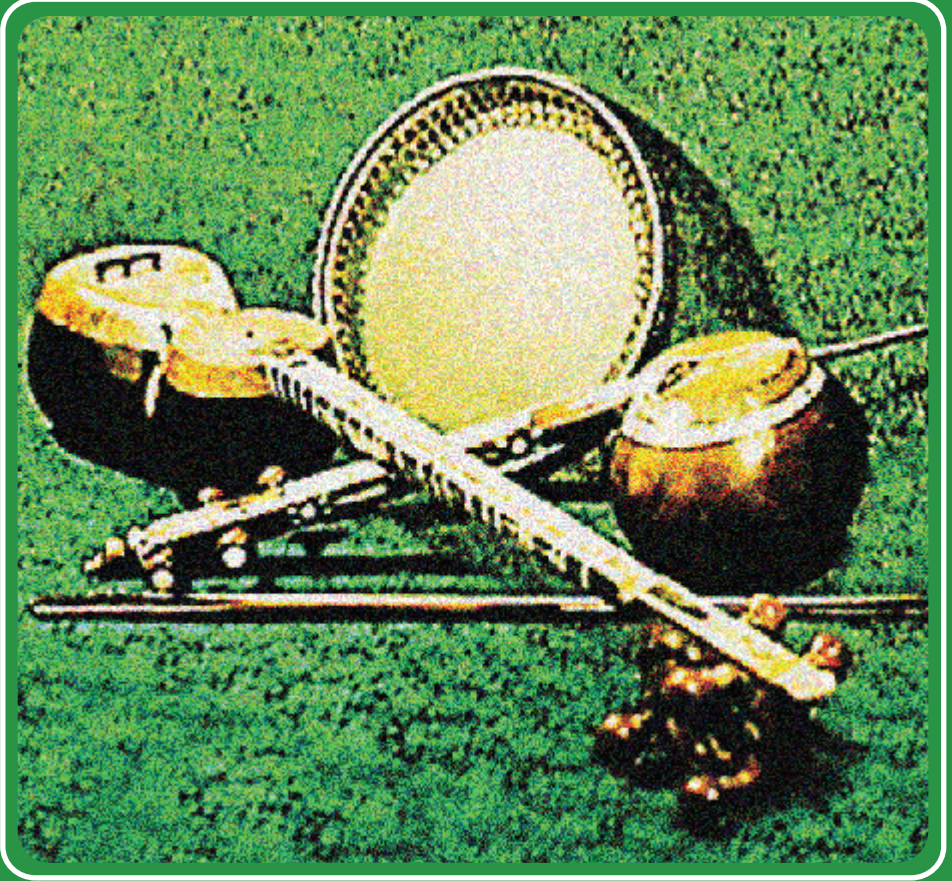

İLGAR CEMİLOĞLU
ALİ İMAMVERDİ

ŞÜŞTER DERÂMEDLERİ VE RENKLERİ

İLGAR CEMİLOĞLU
ALİ İMAMVERDİ

ŞÜŞTER DERÂMEDLERİ VE RENKLERİ

ANKARA - 2021

Copyright © 2021 by iksad publishing house
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced,
distributed or transmitted in any form or by
any means, including photocopying, recording or other electronic or
mechanical methods, without the prior written permission of the publisher,
except in the case of
brief quotations embodied in critical reviews and certain other
noncommercial uses permitted by copyright law. Institution of Economic
Development and Social
Researches Publications®
(The Licence Number of Publicator: 2014/31220)
TURKEY TR: +90 342 606 06 75
USA: +1 631 685 0 853
E mail: iksadyayinevi@gmail.com
www.iksadyayinevi.com

It is responsibility of the author to abide by the publishing ethics rules.
Iksad Publications – 2021©

ISBN: 978-625-8423-53-2
Cover Design: İbrahim KAYA
December / 2021
Ankara / Turkey
Size = 16 x 24 cm

ÖNSÖZ:

Prof.Dr. İlgar İmamverdiyev, Ali İmamverdi

BİLİMSEL EDITÖR VE İLMİ DANIŞMAN:

Firuze İmamverdi

TEKNİK YÖNETMEN

Tunahan Şentürk

Prof. Dr. İlgar Cemiloğlu ve Ali İmamverdi'nin sazendelerin icrasından ve farklı kaynaklardan derledikleri “Şüşter Derâmedleri ve Renkleri” isimli bu kitapta, Azerbaycan'ın yedi ana muğamlarından birisi olan “Şüşter”e ait 9 derâmed, 20 renk toplam 29 enstrümantal halk müzik mücevherlerimiz yer almaktadır. İlk kez Türkiye’de İKSAD yayınevi tarafından yayınlanan bu kitaptaki melodik parçalar iki ülke arasında dostluk kardeşlik ve medeniyet köprüsünün daha bir simgesidir. “Şüşter Derâmedleri ve Renkleri” isimli bu kitap, aynı zamanda Türkiye ve Azerbaycan konservatuvarlarının öğrencileri, eğitimcileri, saz sanatçıları ve müzikologlar için değerli bir kaynaktır.

Prof. Dr. Elmira (Abdülhamit Kızı) Abbasova
(1932-2009)

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER.....	iii
ÖNSÖZ / Prof.Dr. İlgar Cemiloğlu, Ali İmamverdi " <i>Azerbaycan Şüşter Muğamının Melodik Süsleri</i> ".....	5
1. Şüşter Derâmedi (1)	20
2. Şüşter Derâmedi (2)	22
3. Şüşter Derâmedi (3)	24
4. Şüşter Derâmedi (4).....	26
5. Şüşter Derâmedi (5).....	28
6. Şüşter Derâmedi (6).....	30
7. Şüşter Derâmedi (7).....	32
8. Şüşter Derâmedi (8).....	34
9. Şüşter Derâmedi (9).....	37
10. Şüşter Rengi (1).....	39
11. Şüşter Rengi (2).....	41
12. Şüşter Rengi (3).....	43
13. Şüşter Rengi (4).....	45
14. Şüşter Rengi (5).....	46
15. Şüşter Rengi (6).....	48
16. Şüşter Rengi (7).....	50

17. Şüşter Rengi (8).....	52
18. Şüşter Rengi (9).....	54
19. Şüşter Rengi (10).....	55
20. Şüşter Rengi (11).....	56
21 Şüşter Rengi (12).....	57
22. Şüşter Rengi (13).....	58
23. Şüşter Rengi (14).....	59
24. Şüşter Rengi (15).....	60
25. Şüşter Rengi (16).....	62
26. Şüşter Rengi (17).....	63
27. Şüşter Rengi (18).....	64
28. Şüşter Rengi (19).....	65
29. Şüşter Rengi (20).....	66
PROF. DR. İLGAR CEMİLOĞLU İMAMVERDİYEV	68

ÖNSÖZ

AZERBAJYCAN ŞÜŞTER MUĞAMININ

MELODİK SÜSLERİ

Muğam, doğu dünyasının mücevheridir. Muğamın farklı isimleri bulunmaktadır. Hindistan'da "Raga", Anadolu'da "Makam", "Uzun Hava", İran'da "Destgah", Özbekistan ve Tacikistan'da "Makom", Azerbaycan'da "Mugam" olarak bilinir. Bazı bilim adamlarının düşüncesine göre Şark dünyasının muğam adlı ortak değerlerinden biri Hint "Raga"ları en eski tarihi geçmişe sahiptir. Çağdaş "Ragalar", "Makomlar" ve "Muğamlar"ın yeni gelişim evreleri 17. yüzyılın başlarına ait olduğu konusunda bazı bilgiler bulunmaktadır. Bir diğer bilgiye göre 13-17 yüzyıllar boyunca Orta Asya, İran'ın Horasan bölgesi, Orta Doğu ve Azerbaycan'da 12 uzun hava, yani makam daha yaygın hale geldi.

Tanınmış besteci-etnomüzikolog Efrasiyab Bedelbeyli'nin (Bkz: Resim № 1) "Açıklamalı Monografik Müzik Sözlüğü" isimli kitabının

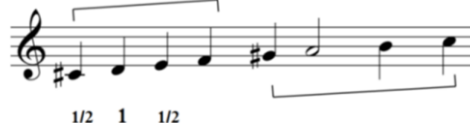
Resim № 1 Efrasiyab Bedelbeyli (1907- 1976)

126. sayfasında Şüşter muğamı ile ilgili kısa bir açıklama vermiş ve ses dizisini nota örneğinde göstermiştir.

“ Şüşter -Azerbaycan müziğinin 7 ana muğamından biridir.

Bardaşt, Emir'i, Şüşter, Terkib bölümlerinden oluşan küçük bir destgâh.”¹

Şuştar muğamı, 2006 yılında Arif Esadullayev (Bkz: Resim № 2) tarafından Elhan Muzafferov'un (Bkz: Resim № 3) enstrümantal icrasından notaya aktarılmıştır.

Resim № 2. Arif Esadullayev

Resim № 3. Elhan Muzafferov

Şüşter muğam adını İran'daki **Şeşter** şehirden alır. Şeşter, İsfahan ve Şiraz şehri arasında yer alan bir kenttir. Bir kaynakta şöyle der: “Şüşter-İran'ın Huzistan Eyaleti'nde şehir. Şehrin ismi Farsça 'büyük' anlamına gelen 'shush' isminden gelmektedir.”² Diğer bir bilgiye göre Şeşter 6 kapıdan oluşan bir kale içerisinde yer alır. Şehir adını bu kaleden almıştır. Farsçada **şeş** 6 (altı), **Der** ise kapı demektir. Şuştar muğamının bu şehirden geldiğine dair görüşler vardır. Şuştar muğamı "Şuş", "Şeşder", "Şeşter", "Şüşter" olarak da adlandırılır.

Azerbaycan'ın Devlet sanatçısı, bestekâr, Prof.Dr Tofik Bakihanov (Bkz: Resim № 4), Şüşter'in Farsça da ipek anlamına geldiğini belirtir.

¹ Bedelbeyli F. “Açıklamalı Monografik Müzik Sözlüğü”, Bakü – 2017, S. 126

² <https://tr.wikipedia.org/wiki/%C5%9Eu%C5%9Fter>

Resim № 4. Tofik Bakıhanov (1930 -)

Büyük bilim insanı - müzikolog Mir Möhsün Nevvab'ın (Bkz: Resim № 5), 1884 yılında yazdığı “Vuzuhul-Ergam” adlı eserinde Şüşter

Resim № 5. Mir Möhsün Nevvab (1833 -1918)

muğamı ismine rastlıyoruz. Mir Mohsun Nevvab'ın ³kaleme adlıği eserlerinde Şüşter bir avaz olarak not edilmiştir. Bu bilim adamının düzenlediği öğretim sistemi programında Şüşter “Mahur” ve “Rehavi” destgahında bir bölüm olarak belirtilmiştir. Şüşter “Mahur” muğamında 12. bölüm olarak yer alıyor. 15 bölümden oluşan “Şüşter” muğamının isimlerine bir göz atalım:

1. Mahur
2. Şur
3. Eşiran

---

³ Mir Möhsün Nevvab - Azeri şair, yazar, müzisyen, ressam, hattat, bilim adamı, aynı zamanda astronom, matematikçi, kimyacı, tarihçi, müzik tarihçisi ve marangoz.

4. Dilkeş
5. Dügah
6. Zengi – Şötör
7. Hicaz
8. Maverennehir
9. Şahnaz
10. Hacı Yuni
11. Sarenc
- 12. Şüşter**
13. Mesnevi
14. Suzi –Güdaz
15. Mahur

M. Mohsun Nevvab'ın bu kıymetli eserinde ise 24 bölümden oluşan Rehavi destgahında Şüşter 22. sırada yer almaktadır.

Bölgümlerin adları aşığıdaki gibidir:

1. Rehab
2. Humayun
3. Terkib
4. Üzzal
5. Bayatı-Türk
6. Bayatı-Kacar
7. Zemin-Hara
8. Maveraünnehir
9. Bal-u Kebuter
10. Hicaz
11. Bağdadî
12. Şehnaz
13. Azerbaycan
14. Irak
15. Eşiran
16. Zeng-i Şötör
17. Osmani

18. Bayatı-Kürd
19. Bayatı-Şiraz
20. Hacı Yuni
21. Sarenc
- 22. Şüşter**
23. Mesneviyi – sagil
24. Suzi-güdaz

19. yüzyılın sonu ve 20. yüzyılın başlarında yaşamış ünlü tar sanatçısı Mirze Ferec Rızayev'in (Bkz: Resim № 6), düzenlediği öğretim

Resim № 6. Mirze Ferec Rızayev (1847-1927)

programında Şüşter destgahı 13 bölümden oluşmaktadır. Bölümlerin adlarına bir göz atalım:

1. Emiri
2. Şüşter
3. Şüştürek
4. Şüşter
5. Sarenc
6. Mesnevi
7. Manevi
8. Efşarı

9. Heyderî
10. Osman Gerayî
11. Kara kürd
12. Mânî
13. Keşişoğlu

Azerbaycan'ın dahi bestekârı ünlü müzikolog Üzeyir Hacıbeyli'nin (Bkz: Resim № 7), 1925 yılında düzenlediği konservatuvar müzik

Resim № 7. Üzeyir Hacıbeyli (1885-1948)

müfredatı programında Şüşter 8 bölümünden oluşmaktadır. Bu listede bölüm olarak Şüşterin ismi 2. 5. ve 8. sırada yer almaktadır.

1. Emiri
- 2. Şüşter**
3. Şüşterek
4. Terkib
- 5. Şüşter**
6. Sârenc
7. Mesnevi
- 8. Şüşter**

1950 yılında devlet sanatçısı usta tarzen Ahmet Bakıhanov'un (Bkz: Resim № 8), düzenlediği lise müzik dersi eğitim programında Şüşter

Resim № 8. Ahmet Bakıhanov (1892- 1973)

muğamı 2 versiyonda düzenlemiştir ve burada ise her iki versiyon da Süşter 4 bölümden oluşmuştur.

1. versiyon: Enstrümantal tar icracılığı

2. versiyon: Vokal icra.

1. Berdaşt
2. Şüşter
3. Terkib
4. Şüştere ayak

Ünlü tar eğitimci, Devlet Sanatçısı Kamil Ahmedov'un (Bkz: Resim

Resim № 9. Kamil Ahmedov (1920-1996)

№ 9), 1982 yılında düzenlediği lise musiki eğitimi programında ise Şuşter 5 bölümdür ve isimleri şöyledir:

1. Berdaşt (Emiri ile başlar)
2. Mayeyi Şuşter
3. Feili
4. Terkib
5. Şuştere ayak

Çağdaş günümüzde bu 5 bölüm şan sanatçıları olan hanendeler tarafından söylenmektedir.

Şuşter Orta Çağ'dan 19. Yüzyıla kadar bir avaz olarak muğamın içerisinde küçük bir bölüm olarak yer alsa da zamanla gelişerek bağımsız bir muğama dönüşmüş ve de günümüzde 7 ana muğam destgahından biri halini almıştır.

Şuştar'ın yetenekli icracıları Hacı Husu (Bkz: Resim № 10), Abdulbağı Zulalov (Bkz: Resim № 11), Cabbar Karyağdioğlu (Bkz: Resim № 12), Meşhedi Memmed Ferzaliyev (Bkz: Resim № 13), Şekili Alesker Abdullayev (Bkz: Resim № 14), Seyid Şuşinski (Bkz: Resim № 15), Yakub Memmedov (Bkz: Resim № 16), Hacıbaba Hüseyinov (Bkz: Resim № 17), Neriman Aliyev (Bkz: Resim № 18), Canali Akperov (Bkz: Resim № 19), Gazanfer Abbasov (Bkz: Resim № 20), “Şuşter” muğamını en güzel yorumlayan hanendeler olarak Azerbaycan müzik kültür tarihinde yerlerini almışlardır.

Resim № 10. Hacı Hüsü
(1839 – 1898)

Resim № 11. Abdulbağı Zulalov
(1841 -1927)

Resim № 12. Cabbar
Karyagdıoğlu (1861- 1944)

Resim № 13. Meşhedî Memmed
Fertzaliyev (1872 – 1962)

Resim № 14. Şekili Alisker
Abdullayev (1866 -1929)

Resim № 15. Seyid Şuşinski
(1889 – 1965)

Resim № 16. Yakub Memmedov
(1939- 2002)

Resim № 17. Hacıbaba Hüseyinov
(1919 – 1993)

Resim № 18. Canali
Akperov
(1940 – 2021)

Resim № 19. Neriman
Aliyev
(1930 – 1998)

Resim № 20. Gazanfer
Abbasov

Şuştar, kural olarak tiz seste söylenen zor bir muğamdır. Devlet Sanatçısı ünlü tarzen Bahram Mansurov'a (Bkz: Resim № 21), göre,

Resim № 21. Bahram Mansurov (1911 – 1985)

Şuşter daha çok Şur destgahına aittir ve icra sırasında 7 küçük parçanın bir araya gelmesiyle büyük bir bütün halini alır. Yani 7 şubenin birleşimine Şuşter Muğamı denir.

Şuşterin bölümlerinin isimleri şöyledir.

1. Emiri
2. Şuşter
3. Şuşter Bestan
4. Şuşterek
5. Terkib

6. Bidad

7. Mesnevi (ile Şüştere ayak verilmekle muğam sonlandırılır.)

Şüşter muğamında hanendelerin yani ses sanatçılarının söylediği bölümler ise şunlardır:

1. Berdaşt bölümü (*Emiri şubesi ile açılır*)
2. Şüşter bölümü
3. Mesnevi bölümü
4. Movlevi bölümü
5. Bidad bölümü

Hanende isimli ses sanatçıları Şüşter muğamına giriş özelliğini taşıyan Emir'i bölümüne Berdaşt da derler. Bu arada belirtmek gerekir ki Şüşterin giriş bölümü olan Emiri bölümü aynı zamanda Rahap Mugamının da girişinde çalınır. Karar olarak Şur makamına dayanan Emiri bölümünün Şüşter'e geçmesi çok enteresan seslenir. Çağdaş Şüşter Makamı "Maye" ve "Terkib" adlı iki bölümden oluşur ve saz sanatçıları olan sazandeler tarafından icra edilir.

Yedi ana muğam arasında Şüşter muğamının özel bir yeri vardır. Şüşter iki performansla ortaya çıkar. Bunlar:

1. Şüşterin vokal performansı.
2. Şüşterin enstrümantal performansı.

Malumdur ki ses sanatçısı olan her şarkıcının kullandığı ve kendine özgü ses genişliği ve tınısına göre seslendirdiği muğamlar vardır. Sanatçı İslam Abdullayev (Bkz: Resim № 22), "Segâh" muğamını en üst düzeyde söylediğinden dolayı soyadı Abdullayev olan ses sanatçısı

Azerbaycan'da “Segâh İslam”⁴ olarak anılmıştır. Bir zamanlar “Zabul” bölümünü en iyi seslendirdiği için de Kasım Abdullayev (Bkz: Resim № 23), adlı hanendeye Azerbaycan halk sanatçıları “Zabul Kasım” demişlerdir.

Resim № 22. İslam Abdullaev
(1876 – 1964)

Resim № 23. Kasım Abdullayev
(1873 – 1927)

Azerbaycan'da bütün muğam bölümleri dahil olmak üzere bir bütün olarak kapsamlı haline “Muğam Desgâhı” denir. Ve genellikle Azerbaycan muğam icrası "**Berdaşt**" denilen bölümle başlar. Bu bir giriş foksiyonlu açılıştır. Şüşter'in “Berdaşt” adlı ilk bölümüne "Emiri" adlı şube ile başlanır. Emiri şubesi daha çok "Şur" muğamının ses dizisine uygun olsa da sadece “Şuşter” ve “Rahab” muğamında bulunmaktadır.

Şüşter'in kendine has bir ses sekansı yani lad'ı vardır. Bu özelliği onu ses düzeni açısından diğer muğamlardan farklı kılmaktadır.

Şüşter'in giriş kısmında yer alan Emiri'nin icrası hem ses hem de saz sanatçılarının performansı sırasında Şur ladı ile Şüşter ladının makamı bir biri ile uyum içinde birleşik halde duyulsa da bu profesyonel sanatçıların icra tarzlarındaki mükemmelliken

⁴ Hanende İslam Abdullayev kastedilir

kaynaklanır. Çünkü yapı olarak “Şur”un ses dizisi farklı, “Şüşter”in ki ise başkadır. Birbirlerine yakın olmasalar da profesyonel icracılar ve ses sanatçıları bu farkı hiç hissedilmeyecek şekilde birbirine ustaca icra yöntemleri ile bağlayabilirler.

Azerbaycan Devlet Sanatçısı, ünlü tarizen Bahram Mansurov (Bkz: Resim № 21), enstrümantal icrada “Emiri” ile “Şüşter” bölümü arasında öylesine uyum içinde bir bağlantılı icra ederdi ki farkına varmak çok zordu. Bu da Bahram hocanın profesyonelliği ile ilgilidir.

Azerbaycan da mugam bölümleri arasında çalınan enstrümantal parçalara da Renk denir. Renkler muğam bölümlerinin birbirleriyle bağlantısını ve ilişkisini sağlar. Derlediğimiz 20 renk içerisinde bir Şüşter Rengi dediğimiz enstrümantal parça vardır ki son zamanlarda bu melodiye uygun sözler dizilerek söylenmektedir. Devlet ses sanatçısı Hacıbaba Hüseyinov (Bkz: Resim № 17), “Şuşter Rengi”ne uygun söylediği muzik parçası için “Şüşter Rengi”nden dönüştürerek “Şüşter Tasnifi” haline gelmiştir. Bkz: Nota örneği № 1

Vurgulamak gerekir ki muğam bölümleri arasında ses sanatçılarının birer halk türküsü tarzında söylediği vokal enstrümantal parçaya “**Muğam Tasnifleri**” denir.

Bunun yanı sıra Azerbaycan muzikologları, muğamın giriş kısmından önce çalınan enstrümantal parçaya ise “**Derâmed**” demişlerdir. Halk sanatçılarımız zamanla tüm muğamlarımız için

derâmed ve renkler bestelemişlerdir. Halen günümüzde seslendirilen muğamlarımızın süsleri olan enstrümantal melodik parçaların yazarları bestekârlık yeteneğine sahip olmuş halk sanatçılarıdır. Tüm bunlarla müzik kültürümüze katkıda bulunarak daha da zenginleştirmişlerdir. Farklı muğamlarda icra olunan derâmedler ve renkleri **kadim** ve **çağdaş** olarak sınıflandırabiliriz.

Kadim renkler Derâmedlerin geçen asrın 30-40'lı yıllarında seslendirilenlerden bir kısmı unutulsa da halen çoğu günümüzde icra olunmaktadır. Renkleri “**Klasik renkler**”: “**Geleneksel muğam renkleri**” olarak adlandırabiliriz. Derâmedleri de “**Kadim ananevi**”⁵ **Derâmedler**” ve “**Çağdaş Derâmedler**” olarak ikiye ayırılır.

Çağdaş dönemde icra edilen renkler ve derâmedler tabii ki kadim dönemlerde seslendirilememiştir. Fakat kadim renkler ve derâmedlerin unutulmaları ve unutulmayanları da vardır. Unutulamayan renkler halen konser salonlarında televizyon programlarında ve farklı etkinliklerde, düğün törenlerinde bile bugün de uğurla seslendirilmektedir.

Üzeyir Hacıbeyli adına Bakü Müzik Akademisi'nin (*Azerbaycan Devlet Konservatuarı*) geçmiş rektörü, ünlü müzikolog Prof. Dr. Elmira (Abdülhamit kızı) Abbasova hanımefendiye (Bkz: Resim № 24), ithaf ettiğimiz “**Şüşter Derâmedleri ve Renkleri**” isimli bu kitapta sazandelerin “Şüşter” muğamında icra ettiği 9 derâmed ve 20 renk yer almaktadır. Bu kitap ileri zamanlarda bu konuda yazılacak

---

⁵ Ananevi - geleneksel

Resim № 24. Prof.Dr. Elmira (Abdülhamit kızı) Abbasova
(1932 – 2009)

olan yüksek lisans tezi veya doktora tezinde, bilimsel yayınlarda kullanılacak bir kaynaktır. Kitapta 29 melodinin Türk saz sanatçıları tarafından usulüne bağlı bir şekilde dosdoğru çalınabilmesi, bunların farklı müzik kurumlarında: Konservatuvarlarda, hatta müzik liselerinde eğitiminin verilmesi bizim arzumuzdur. Çünkü notaya aldığımız bu müzik mücevherlerimiz Türkiye ve Azerbaycan müzik kültürüne bir katkı olup geçmiş tarihimizin ruhunu melodik notalarda yansıtmakla gelecek kuşaklara taşıyacaktır.

Prof. Dr. İlgar Cemiloğlu

Avukat Ali İmamverdi

16.12 – 2021 saat 22.22

Gaziantep

1.ŞÜŞTER DERÂMEDİ (1)

• = 160

The musical score is written in a single system with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a 3/4 time signature. The tempo is marked as quarter note = 160. The score consists of ten staves of music, each starting with a measure number. The first staff begins with a treble clef and a key signature of two flats. The second staff starts with a measure number of 4 and includes a trill (tr) above the first measure. The third staff starts with a measure number of 7 and includes two first and second endings, each with a trill (tr) above the final measure. The fourth staff starts with a measure number of 10 and includes a trill (tr) above the second measure. The fifth staff starts with a measure number of 13 and includes a trill (tr) above the first measure. The sixth staff starts with a measure number of 16 and includes two first and second endings, each with a trill (tr) above the final measure. The seventh staff starts with a measure number of 19 and includes a trill (tr) above the second measure. The eighth staff starts with a measure number of 22 and includes a trill (tr) above the first measure. The ninth staff starts with a measure number of 25 and includes a trill (tr) above the second measure. The tenth staff starts with a measure number of 28 and includes a trill (tr) above the first measure. The eleventh staff starts with a measure number of 32 and includes a trill (tr) above the final measure.

4

7

10

13

16

19

22

25

28

32

35

38 *tr*

41 *tr*

44 *tr*

47

Fine

2. ŞÜŞTER DERÂMEDİ (2)

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 1.11 – 2009 saat 12.35

The image displays a musical score for the piece "Şüşter Derâmedî (2)". The score is written in a single system with six staves of music. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The score begins with a tempo marking of quarter note = 75. The first staff (measures 1-4) features a melodic line with a first ending bracket. The second staff (measures 5-8) includes a second ending bracket. The third staff (measures 9-12) contains a melodic line with a fermata over the final note. The fourth staff (measures 13-16) shows a melodic line with a fermata over the final note. The fifth staff (measures 17-21) includes a first ending bracket and a second ending bracket. The sixth staff (measures 22-25) features a melodic line with a first ending bracket and a triplet of eighth notes. The score concludes with a double bar line and repeat dots.

3. ŞÜŞTER DERÂMEDİ (3)

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 30.10 – 2009 saat 21.23

♩ = 260

The musical score is written in a single system with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked as *♩ = 260*. The score consists of seven staves of music. The first staff begins with a double bar line and a repeat sign. The second staff starts at measure 5. The third staff starts at measure 8 and includes a first ending (1.) and a second ending (2.). The fourth staff starts at measure 12. The fifth staff starts at measure 15. The sixth staff starts at measure 18. The seventh staff starts at measure 21 and ends with a double bar line and a repeat sign.

4. ŞÜŞTER DERÂMEDİ (4)

Mus: Vamik Memmedaliyev

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 1.08– 2021 saat 14:52

Moderato $\text{♩} = 110$

5

8

11

14

5. ŞÜŞTER DERÂMEDİ⁶ (5)

Bahram Mansurov'un icrasından
Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 2.12– 2021 saat 08:53

♩ = 83

5

8

11

14

⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=vrD5t0lWHDc&t=543s> saat 9.01- 10.24

18

22

26

30

33

1.

2.

Fine

6. ŞÜŞTER DERÂMEDİ (6)

EMİRİ

Mus: Vamik Memmedaliyev

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 1.08– 2021 saat 12:20

Moderato ♩ = 95

4

8

11

15

18

7. ŞÜŞTER DERÂMEDİ⁷ (7)

Mus: Ahsen Dadasov

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 14. 12– 2021 saat 22:41

♩ = 140

4

7

10

13

17

1. 2.

⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=ofKevr3Jw0c> saat 0.02 – 2.18

8. ŞÜŞTER DERÂMEDİ (8)

Mus: İlgar Cemil

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 20. 12- 2011 saat 01:22

The musical score is written in 2/4 time with a tempo marking of quarter note = 60. It consists of six staves of music. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody is primarily composed of eighth and sixteenth notes. Trills (tr) are indicated above several notes. The second staff continues the melody. The third staff includes a repeat sign and a trill. The fourth staff features a first ending (1.) and a second ending (2.), both marked with trills. The fifth staff continues the melody. The sixth staff concludes the piece with a trill and a final note.

9. ŞÜŞTER DERÂMEDİ⁸ (9)

Sahip Paşazade'nin icrasından
Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 24.12-2021 saat 10.00

$\text{♩} = 100$

3

5

7

9

11

1. tr

2. tr

⁸<https://www.youtube.com/watch?v=xkhZnKQY6R0&t=18s> saat 0.06 - 1.03

Musical score for a piece by İlgar Cemiloğlu & Ali İmamverdi, measures 15-26. The score is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The music consists of four staves of notation. The first staff (measures 15-19) features a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a fermata over the final note. The second staff (measures 20-22) continues the melodic line with similar rhythmic patterns and a fermata. The third staff (measures 23-25) shows a more active melodic line with eighth notes and a fermata. The fourth staff (measures 26-27) concludes the piece with a first ending (1. b) and a second ending (2.), both marked with a fermata. The word "fine" is written below the second ending.

10. ŞÜŞTER RENGİ⁹ (1)

Mus: Ahsen Dadasov

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 15. 12– 2021 saat 06:47

$\text{♩} = 250$

⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=ofKevr3Jw0c> saat 8.33 – 10.00 Not: Ahsen Dadaşovun bestesi olan “Şüşter rengi” İlgar İmamverdiyev’in “Muğam incileri” kitabının 385. sayhfasında “Hümayun rengi № 8” olarak yer almıştır.

25

28

31

35

40

43

46

51

55

Fine

11. ŞÜŞTER RENGİ (2)

MAYE

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 16.08 – 2009 saat 16.38

The musical score is written on a single treble clef staff in a 3/4 time signature. The key signature consists of two flats (B-flat and E-flat). The piece begins with a tempo marking of 105. The melody is characterized by a series of eighth and quarter notes, often accompanied by trills (tr) and grace notes (wavy lines above notes). A trill is marked with a 'b' above it. A triplet of eighth notes is indicated by a '3' above the notes. The score is divided into measures, with measure numbers 5, 8, 11, 14, 18, and 22 marked at the beginning of their respective lines. The piece concludes with a final trill and a grace note.

12. ŞÜŞTER RENGİ (3)

Mus: Vamik Memmedaliyev
Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 2.08– 2021 saat 10:11

Allegro $\text{♩} = 300$

6

11

15

18

23

27

13. ŞÜŞTER RENGİ (4)

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 03.11 – 2008 saat 10.52

The musical score is written in 8/8 time with a tempo marking of 340. It consists of seven staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 340 tempo marking. The melody starts with a quarter note followed by a dotted quarter note, then a series of eighth notes. The second staff (measures 5-7) features a dotted quarter note followed by eighth notes and a quarter note. The third staff (measures 8-10) continues with eighth notes and a quarter note. The fourth staff (measures 11-13) shows a dotted quarter note followed by eighth notes and a quarter note. The fifth staff (measures 14-17) includes a double bar line and a repeat sign, followed by eighth notes and a quarter note. The sixth staff (measures 18-21) features eighth notes and a quarter note. The seventh staff (measures 22-28) continues with eighth notes and a quarter note, ending with a double bar line and the word "Fine".

14. ŞÜŞTER RENGİ (5)

DİRİNGİ (YALLI)

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 13.11 – 2008 saat 10.28

The musical score is written in treble clef with a 2/4 time signature. It begins with a tempo marking of quarter note = 120. The key signature has one flat (B-flat). The score consists of eight staves of music, with measure numbers 4, 8, 12, 17, 20, 25, and 30 indicated at the start of their respective staves. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together. Trills are marked with 'tr' above notes. There are several repeat signs and first/second endings. The piece concludes with a final cadence on a B-flat note.

Fine

15. ŞÜŞTER RENGİ (6)

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 12.11 – 2008 saat 09.41

16. ŞÜŞTER RENGİ¹⁰ (7)

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 24.03– 2009 saat 11.15

5

8

11

15

18

¹⁰ “Şüşter Rengi” (7) İlgar İmamverdiyev’in 2010 yılında yayınlattığı “Muğam İncileri” kitabının 359. sayfasında “Şüşter Rengi № 10” adıyla yer almıştır.

17. ŞÜŞTER RENGİ (8)

Mus: Aydın Mehralıyev.

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 24.09– 2009 saat 15:33

18. ŞÜŞTER RENGİ (9)

Mus: Aydın Mehraliyev.

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 25.12– 2009 saat 20:27

19. ŞÜŞTER RENGİ (10)

Mus: Aydın Mehralıyev.

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 23.09– 2009 saat 20:18

The musical score is written in 3/8 time with a key signature of two flats (B-flat major). It consists of a melody line and an accompaniment line. The melody line starts with a treble clef, a key signature of two flats, and a 3/8 time signature. The tempo is marked as 320. The score is divided into measures, with measure numbers 5, 9, 13, 17, 21, 25, 29, and 32 indicated. The melody line includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, and rests. The accompaniment line is written in a lower register and features a steady bass line with chords. The score concludes with a double bar line and a repeat sign, with two endings marked 1. and 2. The word "Fine" is written below the melody line at measure 17.

20. ŞÜŞTER RENGİ¹¹ (11)

Tarzen Atabey Gurbanov'un icrasından
Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 7.12-2021 saat 11.24

105

4

1. 2.

8

1. 2.

12

17

21

24

27

Fine

¹¹ https://www.youtube.com/watch?v=_V_PpNyMs4Y saat: 0.01 – 0.57 Not:
Takdim ettiğimiz bu “Şüşter rengi” karakter itibari ile Azerbaycan halay müziğine benzer.

21 ŞÜŞTER RENGİ¹² (12)

Tarzen Altay Nifteliyev'in icrasından
Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 11.12-2021 saat 17.12

$\text{♩} = 134$

4

7

9

11

14

16

18

¹² <https://www.youtube.com/watch?v=PvGEM4RmvcA> saat: 0.01 – 43

22. ŞÜŞTER RENGİ¹³ (13)

Rüstem Müslümov'un icrasından
Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 6.11-2021 saat 09.49

♩ = 110

4

7

10

13

Fine

¹³ <https://www.youtube.com/watch?v=g5GTPFnITtk> saat: 1.21- 3.54

23. ŞÜŞTER RENGİ¹⁴ (14)

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 1.11 – 2021 saat 16:00

$\text{♩} = 120$

5

10

15

19

23

Fine

§

¹⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=4FYIFJKrst8&t=90s> saat 2.24 - 4.09

24. ŞÜŞTER RENGİ (15)

♩ = 125

4

7

10

13

16

19

23

tr

Fine

tr

>

25. ŞÜŞTER RENGİ (16)

Tarzen Bahram Mansurov'un repertuarından.

♩ = 340

4

7

10

13

17

21

24

Fine

26. ŞÜŞTER RENGİ (17)

Notaya aktaran: İlgar Cemil. 28.11 - 2008 saat 12:58

The musical score is written in 8/8 time with a tempo marking of 3/4 = 340. The melody is presented in a single staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The score consists of five lines of music. The first line begins with a treble clef, a key signature of one flat, and a tempo marking of 3/4 = 340. The second line starts with a measure rest and contains a trill ornament. The third line features a trill ornament and a double bar line. The fourth line includes a first ending bracket with a trill ornament and a second ending bracket with a trill ornament. The fifth line concludes with a trill ornament and the word "Fine" below the staff.

27. ŞÜŞTER RENGİ (18)

(DİRİNGİ)

Notaya aktaran: İlgar Cemil. 30.10 - 2009 saat 12:07

The musical score is written in 8/8 time with a tempo of 380. It consists of eight staves of music. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The tempo is indicated as ♩ = 380. The score includes various musical notations such as trills (tr), triplets (3), and dynamic markings (p, f). The piece concludes with the word 'Fine' at the end of the eighth staff.

4

8

12

15

19

23

26

Fine

28. ŞÜŞTER RENGİ (19)

TERKİB

Notaya aktaran: İlgar Cemil. 16.11 - 2008 saat 14:22

$\text{♩} = 420$

7

8

12

16

20

24

27

31

Fine

29. ŞÜŞTER RENGİ¹⁵ (20)

Notaya aktaran: İlgar Cemil. 15.12 - 2021 saat 18:20

♩ = 200

4

7

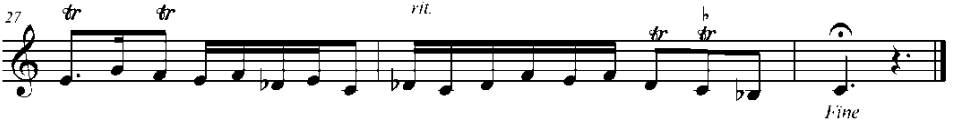
10

12

15

18

¹⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=tmYwLuJ1xrI> saat. 23.14 – 24.33

PROF. DR. İLGAR CEMİLOĞLU İMAMVERDİYEV

İlgar Cemil oğlu İMAMVERDİYEV 23 Eylül 1956 yılında Azerbaycan'ın Gence şehrinde doğdu. Fikret Amirov adına 1 sayılı Çocuk Müzik Okulu'nu (1967-1972), Kanber Hüseyinli adına Orta İhtisas Müzik Lisesini (1972-1976) ve Üzeyir Hacıbeyli adına Bakü Müzik Akademisi'ni (1976-1981 yıllarında tar alanında) **başarı diplomaları** ile bitirdi. 1985 yılında Öğrenci ve Gençlerin 12. Dünya festivalinin (Moskova) diplomasını, 1986 yılında Orta Asya ve Trans Kafkasya cumhuriyetleri arasında Doğu Aletleri üzere Bakü'de düzenlenen Üzeyir Hacıbeyli adına 1. Uluslararası yarışmada birincilik diplomasını kazandı. Trans Kafkasya, Orta Asya ve Türkiye'de düzenlenen halk müziği ve folkloru üzere birçok uluslararası kongrelere katılmış, yüzden fazla bilimsel makaleleri farklı hakemli dergilerde yayımlanmıştır. 1994 yılında Azerbaycan Cumhuriyeti Yüksek Referans Kurumundan sanatşinaslık adayı diplomasını (*EN № 0308, 2 Kasım 1994 yıl tarihli Protokol № 54.*), 2009 yılında sanatşinaslık doktoru diplomasını (*ED № 01109, 8 Mayıs 2009 yıl tarihli Protokol № 8 –R*), ilmi unvanını aldı. 1981 yılından 2000 yılına kadar Bakü Müzik Akademisi Halk Çalgı Aletleri bölümünde, 2000 – 2006 yılları arasında Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde doçent olarak görev yaptı. 2007 yılından itibaren Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuari'nda doçent, 2009 yılından itibaren de aynı üniversitede profesör olarak çalışmaktadır. Kapsamlı çalışmalarından dolayı 2015 yılında Azerbaycan Cumhuriyeti Yüksek Referans Kurumundan 2. Profesörlük Diplomasını (*PR № 01432, 17 Nisan 2015 tarihli Protokol № 07 R*) almaya hak kazanan İlgar İmamverdiyev birçok ödüller almıştır:

1. İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile Motif Vakfı işbirliğinde düzenlenen 21. Motif Halk Bilim Ödülleri değerlendirmeleri Ödül Tespit Komisyonu tarafından yapılmış “Halk Müziği Hizmet Ödülü”. 12 Aralık 2015

2. “Avrupa Yayın Basın Evi”nin “En İyi Vatandaş Araştırmacı Bilim Adamı” Altın Madalyası. (AZ-№ 8032200126) Bakü - 2016.

3. İksad Yayınevinin onur ödülü 2018, 2020

Bu yıllarda İlgar Cemiloğlu, "Ansambl için piyesler mecmuası" (1997), "Azerbaycan âşık icracılığı sanatının karakteristik özellikleri" (2004), "Azerbaycan'ın 20 saz havası" adlı I, II (2005) ve III (2006), "Azerbaycan'ın 193 40 saz havası" (2006), "Piyano eşlikli saz eserleri" (2006), "Piyano eşlikli tar eserleri" 1., 2. cilt (2006), hem de "İran Türklerinde âşık düğün törenleri" (2006), iki ciltten oluşan "Azerbaycan dans havaları" (2007), üç

ciltten oluşan "Azerbaycan muğam (*uzun havalar*) renkleri ve derâmedleri" (2007, 2009), "Azerbaycan ve İran Türkleri'nin âşık-icracılık sanatının karşılıklı ilişkileri" 1. neşir (2007), 2. neşir (2008), "Âşık Mikail Azafli'nın saz havaları" (2008), altı ciltten oluşan "Azerbaycan halk türküleri" (2007, 2008, 2009), "Azerbaycan muğam (*uzun hava*) incileri (*mücevherleri*)" (2010), "Komik hikâyeler ve gülmeceler" (2010), "Miskin Abdal ocağının el sanatkârları" (2011), "Şirvan âşıklarının saz havaları" (2011), "İran Azerbaycan âşıklarının 40 saz havası (2012), "Köroğlu havaları" (2012), "Saz havaları antolojisi" (2013), "Azerbaycan enstrümantal halk müziği örnekleri" (2014), "Vahit Alioğlunun şiirlerine bestelenmiş müzikler" (2015), "Miskin Abdal elinin saz-söz üstatları" 1. baskı (2016), 2. baskı (2017), "Dede Şemşir icracılığı sanatında ananevi saz havaları" (2017), "Azerbaycan musikisinde Bahar mevsuzu (*konusu*) ve Nevruz motiflerinin izleri" (2018), "Bir millet, iki devlet, Azerbaycan - Türkiye" (2018), "Azerbaycan müzik kültüründe bayatılar - mâniler" (2019), "Yaşıyorsun yüreğimde" (2020), aynı zamanda Ali İmamverdi ile ortak "Azerbaycan raks havaları atlası" 1. cilt "Kaytağı" (2020), "Azerbaycan raks havaları atlası" 2. cilt "Yallılar" (2020), "Azerbaycan raks havaları atlası" 3. cilt "Diringi" (2020), "Azerbaycan raks havaları atlası" 4. cilt "Kadim Rakslar" (2020), "Azerbaycan raks havaları atlası" 5. cilt "Çağdaş Dönem Raksları" (1. Bölüm) (2020), "Azerbaycan raks havaları atlası" 6. cilt, "Çağdaş Dönem Raksları" (2. Bölüm), "Avtandl İsafilov'un 26 raks havaları" (2021), "Azerbaycan âşık icracılığı sanatı" (2021), "Yüreğimin nağmeleri" (2021), "Âşık Alesker 200, Âşık Alesker'in poetik ve müzik dünyası", "Piyao eşikli enstrümantal tar eserleri" (2021), Ali İmamverdi ile birlikte yazdığı "Enstrümantal Tar Eserleri" (derâmedler, renkler, diringiler), Firuze İmamverdi ile birlikte yazdığı "İran Türklerinde Âşık Düğün Törenleri" isimli elli üç kitabı yayımlanarak, "Klassik saz havaları" (54 adet enstrümantal icra) (2015) isimli CD albümü Azerbaycan müzik camiasının beğenisine sunuldu.

Prof. Dr. İlgar İmamverdiyev farklı yıllarda **Rusya** (*Moskova, St. Petersburg*), **Kazakistan** (*Alma - ata*), **Özbekistan** (*Taşkent, Semerkant*), **İtalya** (*Roma, Napoli, Kapri*), **İran** (*Tebriz, Urmiya*), **Irak** (*Bağdat, Babil*), **Türkiye** (*Ankara, Erzurum, Ağrı, Iğdır, Kars, Bayburt, Amasya, Osmaniye, Şanlı Urfa, Akçaabat, İstanbul, Bursa, İzmir, Ayvalık, Eskişehir, Kırşehir, Nevşehir, Gaziantep, Adıyaman*) vs. birçok ülkelerde çok sayıda konserlere katıldı. Aynı zamanda Azerbaycan ve Türkiye televizyonlarında: "AzTV1", "İctimai TV", "TRT İnt", "TRT Gap", "25. kanal" da tar ve saz aleti ile farklı konserlerde yer aldı. "Kaçak Nabi", "Papak", "Beyin Oğurlanması" (*Damadın çalınması*), "Doğma Sahiller" filmlerinin ve "Sekreğin destanı" (*Korkut-Ata hikâyesi*) çizgi film müziğini tar, Azeri âşık sazı, bağlama ve ud enstrümanları ile seslendirdi.

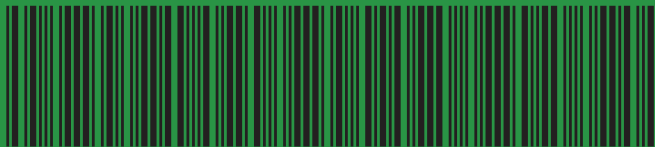
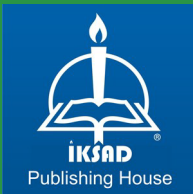

Prof. Dr. İlgar İmamverdiyev **Gürcistan** (Tiflis 1981), **Özbekistan** (Taşkent 1988, 1989), **Kazakistan** (Alma-ata 1991), **Moldova** (Komrat - Gagavuzya 2017), **KKTC** (Lefkoşa 2019), ve **Türkiye**'de (Ankara 2002, 2007, 2012, Kocaeli 2007, Urfa 2015, Edirne 2016, Niğde 2017, İstanbul 2012, 2017, Nevşehir 2017, 2018, Iğdır 2017, Sivas 2017, Diyarbakır 2017, Antalya 2018, Afyon 2018, Ardahan 2019, Eskişehir 2019, Gaziantep 2019, 2021, Muğla 2021), düzenlenen farklı törenlerde hem folklor hem de halk müziği alanında uluslararası kongrelerde, sempozyumlarda ve bilimsel zirvelerde akademik makaleleri ve icralarıyla yer almıştır.

Prof. Dr. Elmira (Abdülhamit kızı) Abbasova hanımefendiye ithaf ettiğimiz “**Şüster Derâmedleri ve Renkleri**” isimli kitap Ali İmamverdi'nin onuncu, Prof. Dr. İlgar Cemiloğlu İmamverdiyev'in Türkiye ve Azerbaycan müzik kültürüne armağan ettiği **elli dördüncü** eseridir.

ISBN: 978-625-8423-53-2